

at Tegningen af den Slags Kapital kan foregaa temmelig let. Det viser sig jo ogsaa, at Indskyderforeningens Bestyrelse har haft god Tilslutning til Tanken, de allerfleste er gaaet med til at ofre den Kapital, som de paa Forhaand ved er tabt, for at genrejse Andelsbanken. En smuk og genial Idé! Men mindre heldigt er det jo gaaet med Tegningen af den virkelige Kapital, i saa Henseende ser det knap saa godt ud, idet der ikke er tegnet ret meget. Men skal Genrejsningstanken have nogen Fremgang, og det vil jeg haabe, thi jeg hører til dem, som meget stærkt ønsker, at Andelsbanken skal genrejses, saa skal Banken ikke genrejses alene som Bøndernes Bank, det skal ikke være den Titel, den skal have, for saa kommer den ikke til sin Ret. Det skal ikke være en Bøndernes Bank, det skal være en *Samfundsbank*. Ved Genrejsningsmødet i Aarhus sad vi ikke alene og hørte paa Forhandlinger, men der blev ogsaa sunget en Sang i Anledning af dette Møde, og denne Sang havde til Omkvæd, at det var Bøndernes Bank. Det er en Fejl, der er begaaet i Fortiden, at det var „Bønderne“ — og ved „Bønderne“ forstod man Gaardmændene —, som vilde have Æren af Banken, og kunde de nu faa Æren af at genrejse den, faa os andre med og alligevel beholde Titelen: Bøndernes Bank, saa var det naturligvis tilfredsstillende for dem, og for os andre kunde det saamænd ikke betyde ret meget. Men jeg siger: Hvis man vil have Banken genrejst, skal man ikke kalde den Bøndernes Bank, for saa sker det ikke.

Jeg sad og hørte paa disse Forhandlinger i Aarhus, hørte paa, at Bønderne sagtens kunde genrejse denne Bank, hvis de vilde. Det er rigtigt: Bønderne — og her tænker jeg ikke blot paa Gaardmændene, men ogsaa paa Husmændene, altsaa baade de store og de smaa Bønder — kan sagtens genrejse denne Bank, hvis de vil, men det nytter ikke, hvis vi blot har nogle smukke Ord at komme med, der maa Handling til, der maa en meget stærk Villie til, og der maa Offervillie til. Men altsaa, det er rigtigt, at vi, hvis vi vil, sagtens kan genrejse Banken — naar vi sætter Skulder mod Skulder, kan det lade sig gøre. Ud fra denne Betragtning forstaar jeg egentlig godt nogle af de Udtalelser, som faldt ved Genrejsningsmødet i Aarhus. Der var noget, som de allerfleste Talere absolut ikke vilde — ja, der faldt en spagfærdig Bemærkning fra en enkelt, om at der maaske kunde være Mulighed for, at man vilde, om end nødtigt — og det, som man ikke vilde, det, som man

ikke syntes man kunde bede om, var Statens Garanti. Jeg forstaar saa godt, at man ikke vilde ind derpaa, for det vilde naturligvis blive meget vanskeligt at opnaa. Ganske vist har vi jo Statsgaranti for Landmandsbanken, men vi ved jo ogsaa, at andre Banker er gaaet til Grunde siden den Tid, uden at de har faaet Statsgaranti. Det vil derfor blive meget vanskeligt at opnaa Statsgaranti for den genrejste Andelsbank. Men en Ting forekommer mig at være ganske givet, nemlig at den danske Andelsbank ikke vil kunne skaffe sig Tillid, uden at der paa en eller anden Maade bliver en Garanti fra Statens Side. Denne Garanti vil det maaske være rent umuligt at opnaa, men skulde der være en Mulighed derfor, maa der i hvert Fald staa en meget stærk Folkevillie bag, en Folkevillie, som ikke alene ytrer sig derved, at de, der har de store Kapitaler, stiller Midler til Raadighed, men ogsaa derved, at man tager de smaa Midler med — Enkens Skærv skal være lige saa meget værd som den rige Mands Gave. Hvis der i det hele taget kan blive Tale om nogen Støtte fra Statens Side, maa der ligge en saadan Folkevillie bag, altsaa baade i Form af kontante Penge og paa den Maade, at *de mange* kommer med. Men heller ikke ved denne Lejlighed i Aarhus fandt man hen til Husmændene. Nu ved jeg saa udmærket godt, man kan sige, saaledes som den ærede Ordfører for Venstre sagde før: Ja, men Husmændene kunde jo have mødt og gjort deres Indflydelse gældende. Ja, det kunde de, men Husmændene og i det hele taget de smaa Indskydere har jo ikke saa let ved at foretage en saadan Rejse, der for manges Vedkommende bliver forholdsvis dyr, og naar der saa tilmed paa Forhaand maaske ikke er ret stor Sandsynlighed for, at man faar noget ud af det, forstaar man meget vel, at de ikke var repræsenteret paa dette Møde. Det synes mig imidlertid, at disse Genrejsningsfolk havde gjort klogt i at henvende sig til Husmændene og eventuelt ogsaa til andre Organisationer. Det har man ikke gjort, og det har været en medvirkende Grund til, at der er blevet tegnet saa lidt Kapital — ja, det *ved* jeg naturligvis ikke, men jeg synes altsaa, det havde set ganske godt ud, om man havde gjort noget saadant.

Ved dette Møde i Aarhus var der en meget stærk Stemning for at genrejse Banken. Vi sad og hørte paa disse Forhandlinger hele Formiddagen, og om Eftermiddagen var der Generalforsamling i Banken. Paa denne Generalforsamling stod den Bestyrelsesformand, som havde lukket